

ISSN 0579-0263

СОЈУЗ НА ДРУШТВАТА НА ИСТОРИЧАРИТЕ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ИСТОРИЈА

ГОД. XXXI/XXXII

СКОПЈЕ 1995/1996

Број 1-4

СЕМИНАР ЗА ИСТОРИЈА

Редакција:

ДАРИНКА ПАЧЕМСКА - ПЕТРЕСКА
АЛЕКСАНДАР ТРАЈАНОВСКИ
КОСТА АЦИЕВСКИ
ЗОРАН ТОДОРОВСКИ
МЕТОДИЈА МАНОЈЛОВСКИ
МИЛАН СТОЈКОСКИ
МИТКО ПАНОВ (Секретар на Редакцијата)

Главен и одговорен уредник:

ДАРИНКА ПАЧЕМСКА - ПЕТРЕСКА

Издавач:

Сојузот на друштвата на историчарите на Република Македонија

Адреса на Редакцијатата:

Сп.: "Историја", Институт за историја - Филозофски факултет- Скопје
Претплатата се уплатува на ж-ска. 40100-678-955 (за списание "Историја")

Насловна страница:

Бисерка Филипова

Лектура:

Катерина Котева

Компјутерска обработка и печатење:

МЕНОРА - Скопје

Тираж: 1000 примероци

Печатењето е финансирано од Министерството за наука на Република Македонија

Според мислењето на Министерството за култура на Република Македонија, бр. 08-95/1427-1427 од 26.09.1996 година, за списанието "Историја" се плаќа повластена даночна стапка. Овој број излезе од печат во ноември 1997 година.

ИСТОРИЈА

ГОД. XXXI/XXXII

ГКОПЈЕ 1995/1996

Број 1-4

СОДРЖИНА

Триесет години од излегувањето на првиот број на списанието ИСТОРИЈА 1965 - 1995.....	7
СТАТИИ - ПРИЛОЗИ	
Владо ИВАНОВСКИ , Македонија во борбата против фашизмот.....	9
Славка ФИДАНОВА , Некои сознанија за времето на формирањето на организаци- јата на КПЈ во Гостивар 1939-1941 година.....	19
Александар АПОСТОЛОВ , Стремежот на Србија кон Солун преку Македонија	29
Воислав КУШЕВСКИ , Поводот за спомнувањето на еврејското малцинство во јужниот дел на Македонија пред Советот на Друштвото на народите во 1925 година	35
Александар ТРАЈАНОВСКИ , Црковно - народниот собор во Скопје од март 1945 година и ангажирањето на свештеникот Методи Гогов за возобновување на Охридската Архиепископија.....	41
Митко Б. ПАНОВ , Борбата на Римската црква за црковно господство во Македонија пред преминот од Антиката во Средниот век (IV - VI век).....	61
МАТЕРИЈАЛИ	
Михајло МИНОСКИ , Уставот и Правилникот на Младата македонска дружина од 1894 година	75
КУЛТУРНО МИНАТО	
Ванчо ТУШЕВСКИ , Константин Петкович и Стефан Верковиќ.....	83
Васил ДРВОШАНОВ , Јазикот во документите на партиските кадри од Куманово и Кумановско во НОВ и Револуцијата	89
НАСТАВА	
Ленче ЕШМЕНОВА , Трајчо ПОПОВ, Музејот како институција за реализирање на час по историја.....	93
Милан СТОЈКОСКИ , функцијата на наставните ливчиња во индивидуализираната настава по историја.....	103
Виолета АЧКОСКА , Современоста и осовременувањето на наставата по историја....	111
Милка ПЕТРОВА , Јованка ДИМОВА, Примена на програмирана настава во VIII одделение.....	125
Јосиф МИЛЧЕСКИ , Воведен збор на трибината “Функцијата и примената на наста- вата по историја во основното и средното образование”.....	133
Љубомир ТРАЈКОВСКИ , Наставните програми од 1991/1992 година и искуствата од примената на учебниците по историја.....	137
Наум ДИМОВСКИ , Некои аспекти за проблемите на учебниците по историја	141

БИБЛИОГРАФИЈА

Далибор ЈОВАНОВСКИ, Библиографија на трудовите и другите наслови објавени во списанието “Историја” од број 2, год. XX до број 1-2 год. XXX (1984 до 1994) 147

ОСВРТИ И ПРИКАЗИ

Актуелни проблеми во македонската историографија и наставата по историја, (Јордан ИЛИОСКИ)	171
Гласник на Институтот за национална историја, година 39, број 1-2, Скопје 1995 година, (Никола ЖЕЖОВ)	177
Александра ТРАЈАНОВСКИ, Андартскиот колеж во Загоричани - 1905 (По повод 90 - годишнината од крвавиот андартски масакар во селото Загоричани - Костурско), Завод за заштита на спомениците на културата, природните реткости, музеи и галерија - Битола и Издавачката куќа “Менора” - Скопје, Битола - Скопје, 1995, 200, (Славе НИКОЛОВСКИ - КАТИН)	181
Велика Британија и Македонија 1944 - 1945, документи - , Избор, превод и редакција д-р Тодор Чепреганов, Институт за национална историја, Скопје 1995 година, (Катерина САРОВА)	182
Кузман Јосифовски - Питу, Време, живот - дело (1915 - 1944), Прилози од научниот собир одржан на 23 и 24 февруари во Прилеп. Институт за национална историја - Скопје, Друштво за наука и уметност - Прилеп, Скопје 1995, 538, (Симона ГЕРАСИМОВА)	185
Орде ИВАНОВСКИ, Димо Хаџи Димов, Живот и дело, Архив на Македонија, Матица македонска, Скопје 1995,190, (Мирјана НИНЧОВСКА)	188
Васил ИВАНОВСКИ, Зошто ние Македонците сме одделна нација, Предговор, избор и редакција Иван Катарџиев, Архив на Македонија, Матица македонска, Скопје 1995, 325, (Љубица ГОНЕВА)	192
Помалку познати и непознати учесници во македонското ослободително движење во XIX и почетокот на XX век, Сојуз на друштвата на историчарите на Република Македонија, Скопје 1955, 177, (Надежда ЦВЕТКОВСКА)	195
Македонско - руските врски во XIX и почетокот на XX век, Сојуз на друштвата на историчарите на Република Македонија, Скопје 1996, 224. (Наташа КОТЛАР - ТРАЈКОВА)	197
Александар ТРАЈАНОВСКИ, Прилепските слова на Кузман Шапкарев (1862 - 1865), Друштво за наука и уметност и Преспанско - пелагониската епархија, Битола 1996,144, (Милан СТОЈКОСКИ)	201
Ѓорѓи МАЛКОВСКИ, Профашистичките и колаборационистичките организации и групи во Македонија 1941 - 1944 година, Скопје 1996, (Растислав ТЕРЗИОСКИ)	204

IN MEMORIAM

Д-р ПЕТАР СТОЈАНОВ (17 јуни 1922, Велес - 8 октомври 1995 година, Скопје),	209
Проф. ХРИСТО МЕЛОВСКИ (1932 - 1996),	210
Проф. СВЕТОЗАР НАУМОВСКИ (1944 - 1996),	211

СПИСОК НА СОРАБОТНИЦИ..... 213

СПИСОК НА СОРАБОТНИЦИ КОИ ПОМАГААТ ВО ДИСТРИБУИРАЊЕТО НА СПИСАНИЕТО 215

CONTENTS

The thirtieth anniversary of the magazine ISTORIA 1965-1995.....	7
--	---

SUPPLEMENTS

Vlado IVANOSKI , Macedonia in its struggle against fascism.....	9
Slavka FIDANOVA , Some information about the time of formation of the organization of the League of Communists in Gostivar 1939-1941.....	19
Aleksandar APOSTOLOV , Serbia's target to Salonica only through Macedonia	29
Voislav KUSHEVSKI , The reason for mentioning of the Jewish minority in the southern part of Macedonia before the Council of the League of Nations in 1925.....	35
Aleksandar TRAJANOVSKI , The church-national convention in Skopje in march 1945 and the engagement of the priest Methody Gogov for renewal of the Ohrid Archbishoppsy	41
Mitko B. PANOV , The struggle of the Roman church reign in Macedonia before the cross of SClassical period into the Middle age (IV-VI).....	61

MATERIALS

Mihajlo MINOSKI , The Constitution and the By-Law of the Young Macedonian society of 1894	75
--	----

CULTURAL HERITAGE

Vancho TUSHEVSKI , Konstantin Petkovich and Stephan Verkovich.....	83
Vasil DRVOSHANOV , The language in the documents of the party staff in Kumanovo and the district of Kumanovo during the NLW and the Revolutin	89

EDUCATION

Lenche ESHMENOVA , Trajko POPOV, The museum as an institution for realization of the history classes.....	93
Milan STOJKOVSKI , The function of the education papers in the individualized history lectures	103
Violeta ACHKOSKA , Modernization and the process of modernization of the history lectures.....	111
Milka PETROVA , Jovanka DIMOVA, The application of the programmed education in the eight class.....	125
Josif MILCHESKI , Introduction to the session "The function and the application od the history education in the primary and the secondary school".....	133
Ljubomir TRAJKOVSKI , The curriculms of 1991/92 and the experience through the compulsory history books.....	137
Naum DIMOVSKI , Some aspects to the problems of the compulsory history books.....	141

BIBLIOGRAPHY

- Dalibor JOVANOVSKI**, Bibliography of the articles and other titles published in
“History” magazine since No. 2, year XX to No. 1-2, year XXX, 1984-1994)..... 147

REVIEWS AND SURVEGS

- Actual problems in Macedonian historiography and history education, (Jordan ILIOSKI) 171
The Curier of the Institute of National History, year 39, No. 1-2, Skopje, 1995, (Nikola
ZHEZHOV) 177
Aleksandar TRAJANOVSKI, The Andarty slanghter in the village of Zagorichani - 1905
(on the occasion of the 90-th anniversary of the bloody Andarty massacre in the village
of Zagorichani, the Distict of Kostur), the Union for protection monunebts, natural rari-
ties, museums and Bitola gallery and the P.H. “Menora”- Skopje, Bitola-Skopje, 1995,
200, (Slave NIKOLOVSKI-KATIN) 181
Great Britain and Macedonia 1944-1945, documents - selection, translation and edition Phd.
Todor Tchepreganov, Institute of National History, Skopje, 1995, (Katerina SAROVA) .. 182
Kuzman Josifovski - Pitu, Time, life - action (1915-1944). Supplements from the scientific
session held od 23-th and 24-th of November in Prilep, Institute of National History -
Skopje, Scient and Art Association - Prilep, Skopje, 1995, 538, (Simona GERASIMO-
VA) 185
Orde IVANOVSKI, Dimo Hadzi Dimov, Life and action, Archive of Macedonia, Matica
Makedonska, Skopje, 1995, 190, (Mirjana NINCHOVSKA)..... 188
Vasil IVANOVSKI, Why we, the Macedonians are separate nation, Foreward, selection and
edition Ivan Katardziev, Archive of Macedonia, Matica Makedonska, Skopje, 1995,
325, (Ljubica GONEVA) 192
Fairly known or unknown participants in the Macedonian liberation movement in the 19-th
and the begining of the 20-th century, Union of the History associations of the Republic
of Macedonia, Skopje, 1995, 177, (Nadezda TSVETKOVSKA) 195
Macedonian - Russian relations in the 19-th and the begining of the 20-th century, Union of
the History associations of the Republic of Macedonia, Skopje, 1996, 224, (Natasha
KOTLAR-TRAJKOVA) 197
Aleksandar TRAJANOVSKI, Prilep speeches of Kuzman Shapkarev (1862-1865), Arts and
Science Assosiation and the Prespa and Pelagonis Eparchy, Bitola, 1996, 144, (Milan
STOJKOSKI) 201
Georgi MALKOVSKI, Profascist and collaborations organizations and groups in
Macedonia 1941-1944, Skopje, 1996, (Rastislav TERZIOSKI) 204

IN MEMORIAM

- Phd. Petar STOJANOV (June 17, 1922, Veles - October 8, 1995, Skopje)..... 209
Proff. Hristo MELOVSKI (1932-1996)..... 210
Proff. Svetozar NAUMOSKI (1944-1996)..... 211

LIST OF COLLABORATORS..... 213

LIST OF COLLABORATORS FOR DISTRIBUTION OF THE MAGAZINE 215